1938 ий
21
ОКТЯБРЬ
№ 94 (478)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

МОЛОДЕЖЛАН КЫДАЛАШ ОБРАЗОВАНИИЙЫМ

Советский молодежын экономический положенийже вожгычак вашталтмыже дене культурный потребностьшат ятыр кушкын. Кажне комсомолец, комсомолка да несоюзный молодежь шке ончыланышт кыдалаш образованийым налаш задачым шындат. Молодежлан кыдалаш да высший образованийым налаш коммунистический партий ден советский правительстве пеш кугу условийым ыштеныт. Молодежь производство деч кӱрылтде тунем кертше манын, тиде шотышто производство деч кӱрылтде кыдалаш образованиян школ-шамычым организоватлат.

Кажне комсомольский организаций-шамычын задачышт-молодежлан кыдалаш образованийым налашышт полшаш. Тидлан производство деч кӱрылтде кыдалаш образованиян школ-шамычым организоватлаш, тиде школлаште образцовый порядкым шындаш. Молодежлан нине школлашке тунемаш пурашышт полшаш. Нунылан тунемашышт кӱлеш условийым ышташ. Производство деч кӱрылтде кыдалаш школ-шамычын пашаштым вожгычак саемдаш полшаш. Нуным квалифицированный преподаватель-шамыч дене комплектоватлаш да школлаште кӱкшӧ качестван пашам обеспечитлаш.

Посна ВЛКСМ райкомшамыч молодежын образованийжым нӧлталме шотышто пашам кӱлеш семын огыт ыште. Йошкар-Ола роно ден ВЛКСМ райком производство деч кӱрылтде тунемаш 9 пелэ кыдалаш школым почмашулыт. Но кызыт мартен район кӧргыштӧ улыжат Кузнецово пелэ кыдалаш школ пелен гына ик классым почмо. Теве Суслонгерский, Русско-Кукморский да Шеклянурский производство деч кӱрылтде кыдалаш школ-шамыч, директорышт укелан пашам кызытат тӱҥалын огытыл. Роно вуйлатышын заместительже Лапин ден райкомол секретарь Зинин йолташмыт нине школ-шамычлан директорым пуаш огытат шоналте.

Тыгак Морко, Параньга да моло районлаштат производство деч кӱрылтде кыдалаш школ-шамыч роно ден райкомол-шамычын полшыдымыштлан пашам ышташ тӱҥалын огытыл.

Параньга районышто 1000 еҥ олмеш, кыдалаш школ дене 22 еҥым веле авалтыме. Район кӧргыштӧ улыжат ик школ веле пашам ышта. Тидыжат тӱрыс комплектоватлыме огыл. Тыштыжат занятий регулярно огеш эртаралт. Райкомол секретарь Юсупов йолташ тыгай положений дене келша. Морко районышто молодежь кокла гыч тунемаш шовышо ятыр улыт. Но школ-шамыч пашам ышташ тӱҥалын огытыл.

МАССР Наркомпрос кыдалаш образованиян школ-шамычым организоватлаш кӱлеш вниманийым огеш уделятле. Салланак вет ятыр районлаште роношамыч тиде серьезный паша гыч ӧрдыштӧ шогат. Молодежын йодмашыжым шукташ огыт тырше.

Производство деч кӱрылтде кыдалаш школ-шамычын пашаштым саемдаш кызытак серьезын пижман. Школ-шамычым квалифицированный преподаватель-шамыч деве комплектоватлен нормальне тунеммашым организоватлыман. Комсомольский комитет-шамычлан нине школ-шамычын туныктымо качествым саемдаш полшыман.

Обязательствым шуктен толыт

Хлебниково МТС-ыште (Марий-Турек район) тракторист-комсомолец-шамыч ВЛКСМ-н XX идалыкше лӱмеш налме обязательствым темен толыт. Теве: Демина Е. сезонный планым 120 процентлан темен. Кызыт тудым механизаций школыш тунемаш колтымо Зяблицева дене Тырышкин сезонный планым 124 процентлан теменыт. Демина З. дене Аратова К. кылта кырымаште кечаш нормым 120-130 процентлан темен толыт.

Фавстов Г. М.

Предоктябрьский соревнованийыш ушненыт

„Йошкар кече" колхозын (Роҥго район) 8 еҥан бригадыже, Абаснур прорабпунктышто чодра ямдылымаш пашам виян ыштат. Нуно Октябрьын XXI-ше идалыкше вашеш социалистический соревнованийыш ушненыт да 2500 кубометрым ямдылаш обязательствым налыныт.

Тиде бригадын посна стахановецше-шамыч Кобыльских П. Т., Царегородцев С. М. кечаш паша нормым 210 процентлан темен толыныт да пашадарым 23 теҥге гыч налыт.

Таныгин.

„Родина" самолетын экипажше Хабаровскышто

17 октябрьыште Хабаровскын шемерже-шамыч Комсомольск гыч тышке пароход дене толшо „Родина" самолетын славный экипажшым — Гризодубова, Осипенко да Раскова йолташ-шамычым йывыртен вашлийыныт.

Свобода площадеш 100 тӱжем еҥ погынымаш митинг лийын, тушто Гризодубова, Осипенко да Раскова йолташ-шамыч кӱчык речь дене выступатленыт.

Митингыште участвоватлыше-шамыч Сталин ден Ворошилов йолташ-шамычлан кумыл нӧлтын саламлымашым колтеныт.

Тиде кечынак кастене героиня летчица-шамыч Хабаровскын партийный ден советский активше-шамыч дене да Кокымшо отдельный Краснознаменный армийын представительже-шамыч дене вашлийыныт.

* * *

„Союзкинохроника" „Родина" самолетын героический экипажшылан посвятитлыме специальный выпускым ямдыла. Фильм героиня-летчица-шамычын пӱтынь корнышт ым — Керби гыч Хабаровскыш шумеш, Хабаровскышто вашлиймашым, Йошкар Армий Пӧртыштӧ торжественный погынымашым ончыкта.

Гризодубова, Осипенко, Раскова йолташ-шамычын речьышт пленкыш возалтыныт.

„Союзкинохроникан" бригадыже летчица-шамычым Москвашке шумеш ужатен кая да Йошкар столицыш каймe корнышто чыла вашлиймашым сниматла.

ВЛКСМ-н XX-шо идалыкше вашеш

Коҥганур пелэ кыдалаш школышто тунемше-шамыч (Кужеҥер район) ВЛКСМ-н XX-шо идалыкшылан виян ямдылалтыт. Посна класс да тунемше-шамыч коклаште отличным тунемашлан социалистический соревнованийым шарыме. Хоровой кружок юбилей кечылан муро-шамычым, физкультурный кружок пирамиде-шамычым ямдылат.

Соколов И.

Примерный письмоносец

„Кӱшнур" деве Тельман лӱмеш колхозлаште (Йошкар-Ола район) письмоносец Кудрявцев Петр кок арняште 200 экземпляр тӱрлӧ газет-шамычым шарен. Тудо тӱрлӧ корреспонденцийымат аккуратын коштыкта.

С. Соколов.

Снимкыште: „Искусство" издательствын ВЛКСМ-н XX идалыкшылан лукмо плакатше.
(В. Корецкий художникын пашаже)
Репродукций Союзфотон.

„ЗА ОТВАГУ" МЕДАЛЬЫМ УЧРЕДИТЛЫМЕ НЕРГЕН СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН УКАЗШЕ

1. „За отвагу" медальым учредитлаш.
2. „За отвагу" медаль нерген Положенийым, тудын рисункыжо ден описанийжым утвердитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум председательын заместительже—Г. ПЕТРОВСКИЙ.
СССР Верховный Совет Президиумын секретарьже—А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1938 ий 17 октябрь.

„ЗА БОЕВЫЕ ЗАСЛУГИ" медальым учредитлыме нерген СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН УКАЗШЕ

1. „За боевые заслуги" медальым учредитлаш.
2. „За боевые заслуги" медаль нерген Положенийым, тудын рисункыжо ден описанийжым утвердитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум председательын заместительже—Г. ПЕТРОВСКИЙ.
СССР Верховный Совет Президиумын секретарьже—А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1938 ий 17 октябрь.

„За отвагу" ден „За боевые заслуги" медаль-шамыч кӱчык описаний

„За отвагу" медаль 37 миллиметр диаметран правильный круг форман. Медальын ӱмбалже кок велымат чылгыжшан. Лицевой велым кӱшыл ужашыштыже икте почеш весе ончыкштыше кум самолет ончыктылтын. Тудын йымалан ӱланже „За отвагу" манын возымо. Тиде возымо йымалан танк ончыктылтын, а тылечат ӱлан „СССР" манын возалтын.

„За боевые заслуги" медаль 31 миллиметр диаметран правильный круг форман. Медальын ӱмбалже кок велымат чылгыжшан. Лицевой велым кругын кӱшыл линийже вокген „СССР" возалтын. Лицевой велын кыдалныракше „За боевые заслуги" возалтын. Ӱлан шашке ден ыресла кийше винтовко ончыкталтын. „За отвагу" ден „За боевые заслуги" медаль-шамыч ший дене ышталтыныт.

182

Горкомол гыч уна-шамыч лийыныт...

17 октябрьыште Йошкар-Ола маргостипографий пелевсе первичный комсомольский организацийыште отчетно-выборный погынымаш эртаралтын. Вигак каласыман, ВЛКСМ комитет да секретарь Косарева йолташ отчетно-выборный погынымашлан пеш начарын ямдылалтыныт. Садланак погынымашым 15 гыч 16 октябрьышке, варажым 17 октябрьыш кусареныт. Комитет шкенжын ситыдымаш-шамычшым шылташ тӧчен погынымашым увертарыме семын 8 часлан огыл, 7 часлан тӱналын. Садланак 25 комсомолец гыч шукыжо почеш кодын толыныт.

Комитет секретарь Косарева йолташ отчетым самокритично ыштен огыл. А тиде организацийыште ситыдымаш - шамыч пеш шуко.

ВЛКСМ-н 20 идалыкше лӱмеш молодежный движенийыш типографийысе ВЛКСМ организаций ушнен огыл. Родина-авалан производственный подаркым ямдылаш ятыр комсомолец тӱналын огытыл. Комсомольский организаций социалистический соревнований деч ӧрдыштӧ шога. Теве, месткомын вуйлатымыж почеш Октябрьын 21-ше идалык вашеш типографийысе пашазе - шамыч коклаште социалистический договорым ыштыме, тыгак стахановец - шамыч совещанийым эртарыме. А комитет секретарь Косарева тидын нерген шинченат огыл. Комсомолец - шамыч кокла гыч стахановец-шамыч пеш шагал улыт. Ятыр комсомолец-шамыч, Соколова, Пащкова, молат производственный программым темен огыт шого.

Политический воспитаний пашам путырак начар шындыме. Кызыт мартенат ВЛКСМ комитет политучебо дене чыла комсомолецымак авалтен огыл. Ильина Е., Пашкова Н., Тихов А., Коротков К. молат политучебышко йӧршеш огыт кошт. Пропагандист Чистяков ден Волков йолташмытат май ден июнь тылзылаште 5 занятийым кӱрлыныт. Тыгай факт-шамыч нерген комитетеш вопрос ик ганат шындалтын огыл.

Комсомолец - шамыч ден несоюзный молодежь коклаште массово - политический пашам путырак начар шындыме. Тений несоюзный молодежь гыч комсомолышко 10 еҥым веле пуртымо. А типографийыште 60 еҥ наре самырык пашазе улыт. Угыч пуртымо комсомолец-шамыч денат пашам кӱлешын ыштыме огыл.

Первичный парторганизаций дене горкомол тиде комитетлан кӱлеш полышым пуэн шоген огытыл. Теве партийный погынымаште ВЛКСМ комитетын отчетшым к о л ы ш т м е к е партприкрепленный, комитет член Егоров йолташ резолюцийым тылзе утла кӱсенешыже коштыктен. Комсомольский погынымашке ВЛКСМ горком бюро член Ролле йолташат чӱчкыдын коштын. Но кеч кунамжат уна семын гына шинчылтын. Теве Косарева май годсек погымо 188 теҥге членский взносым шкаланже кучылтын, а Ролле да горкомол бюро тидым шинчымышт ӱмбачак мерым приниматлаш тыршен огытыл. Погынымашын критикшым чытыдымыжлан ВЛКСМ горком секретарьын заместительже Меркулов йолташ погынымашыш шке олмешыже представительлан Ш а б д а р о в ы м велэ колтен. Тудыжо ВЛКСМ оласе конференцийыш кунар делегатым ойыршашымат умландарен кертын огыл.

Погынымаш комитетын у составшылан союзный пашам тӱҥгычак саемдаш кӱштыш.

С. В—в.

Йошкар-Ола лесозаводышто пашам ыштыше комсомолка-шамыч. (Шола гыч) Сорокина (тӱҥалтыш школын заведующийже), Киршанова, Сергеева да Савельева.

Фото М. Чуршуковын.

РАЙКОМОЛ ВЫБОРЛАН НАЧАР ЯМДЫЛАЛТЫН

ОРШАНКА. (телефон дене). Район кӧргыштӧ посна первичный ВЛКСМ организаций шамычын секретарьышт отчет составитлымашке да погынымашлан ямдылалтмашке серьезнын огыт относитле. Почта пелевсе первичный комсомольский организаций с е к р е т а р ь Овечкин йолташ отчетым карандаш дене да пеш амыртылын возен. Райзо пелевсе первичный комсомольский организацийыште секретарь Ершов йолташын отчетым возен шуктыдымыжлан погынымашым вес кечыш кусараш верештын.

Ятыр первичный комсомольский организацийлаште комсомолец-шамыч деч комсомольский взносым погаен огытыл. Теве „Куат" колхоз пелевсе первичный организацийыште Козлов 3 ийлан, Сержанов ик ийлан членский взносым тӱлыде отчетно - выборный погынымашыш толыныт. А ВЛКСМ комитет секретарь Рябинин да райкомолын уполномоченныйже Логинов погынымаш тӱҥалме деч ончыч комсомолец-шамычын билетыштым проверятлен огытыл. Т ы г а к „Онар" колхоз пелевсе комсомольский организацийын отчетно выборный погынымашкыже 10 комсомолец гыч 8 комсомолецше 4 тылзе ден членский взносым тӱлыде толыныт.

Тыште эн первояк райкомолын да тудын секретарьже Иванов йолташ титакан улыт. Первичный комсомольский организаций-шамычым отчет ден выборлан ситышын ямдылен шуктен огытыл.

Желонкин.

ОТЧЕТНО-ВЫБОРНЫЙ ПОГЫНЫМАШ СИТЫДЫМАШЫМ ТӰЖВАК ЛУКТЫН

Йошкар-Оласе ремонтно-механический мастерскойышто отчетно- выборный погынымаш эртыш. Погынымаште секретарь Скорняковын докладше почеш палеме: ВЛКСМ организаций пашажым начарын огыл ыштен. Чыла комсомольский паша план почеш ышталтын. Политучебо жапыште эртаралтын да комсомолец-шамычат аккуратнын ямдылалтын коштыныт Кызыт кажне кок кече гычын ВКП(б) Историй лудмаш эртаралтеш. Комсомолец-шамыч ВЛКСМ-н XX-шо идалыкше вашеш социалистический соревнованийыш ушненыт да производственный планым утыж дене темен толыт. Тыгак МОПР организацият пашажым саемдаш тӱҥалын. Пытартыш жапыште 80 еҥым угыч МОПР радамыш шупшмо.

Туге гынат, пренийыште кутыршо-шамыч комсомольский организацийын ситыдымашыже - шамычым чот критиковатлышт. Ремонтно-механический мастерской пелевсе осоавиахим организаций нимогай пашамат ок ыште. Але мартен осоавиахимский билет вашталтымашымат тӱҥалын огытыл.

Тыгак физкультурный организацият пашажым начар ыштен. Посна комсомолец-шамыч шке политик шинчымашыштым нӧлталшаш верч тыршен огытыл. Шабдаров кок политзанятийыш толын огыл. Ухова дене Степанова газет-шамычым шагал лудыт.

Савельев И. С.

ВЛКСМ ЦК-н VI пленум решенийым лончылышт

„Тумер" колхоз пелевсе комсомольский организаций (Морко район) несоюзный молодежь дене пырля ВЛКСМ ЦК-н VI пленум решенийым лончылышт. Тиде решенийым лончылмеке, комсомольский организаций шке пашажым кыйнак саемдаш тӱҥалын. Кызыт 7 еҥ угыч комсомолыш пураш йодмашым пуэныт. Тыгак кугу еҥ туныктымаш пашамат организоватлыме.

Березин И. П.

ВЛКСМ-н IX-ше С'ЕЗДШЕ

Вичияш планым шуктышаш верч кучедалмаште комсомол шкенжым коммунистический партийын ӱшан помощникше улмыжым, социалистический строительствын ударный бригада улмыжым ончыктен.

ВЛКСМ-н VIII с'ездеш комсомолын задачыже-шамыч нерген Сталин йолташын ыштыме указанийже почеш, комсомол шке пашажым тӱҥ гычак перестроитлен. Мемнан элыште кумдан шарлыше социалистический соревнований дене ударничествын тӱҥалтышыштым ыштышыже ленинский комсомол лиеш.

Комсомол тиде ийлаште ударный стройкышто: Сталинградский тракторный заводыш, Донбасын шахте-шамыч да рудниклашкыже, чодра ямдылымашке да моло вереат тӱжем дене шкенжын эн сай членже-шамычым колтылын. Тиде жапыште строительствышке чылаже 350 тӱжем утла комсомолецым колтымо.

Ял озанлыкым коллективлыме да кулачествым класс шотышто ликвидироватлышаш верч кучедалмаште комсомол политически кушкын да шуаралтын. Союз „урожай верч да коллективизаций верч кок массовый поход шамычым" эртарен. Комсомолец-шамычын вийышт дене 5 тӱжем утла колхозым организоватлыме.

Ленинский комсомолын пашаже советский правительство ден Сталин йолташ велым кугун аклалтын. „Ленинский комсомол да тудын вуйлатыме пашазе молодежь соревнований ден ударничество пашам решающий успех-шамыч ден палемдат. Признатлаш кӱлеш, тиде пашаште мемнан революционный молодежь пеш кугу рольым модын", манын Сталин йолташ XVI партс'ездыште кутырен.

Ударничество да социалистический соревнованийыште инициативым проявитлымыжлан ВЛКСМ-н IX с'ездеш советский правительство комсомолым Трудовой йошкар знамя орден дене наградитлен.

ВЛКСМ-н IX с'ездыштыже 1.232 делегат лийын. Комсомол шкенжын IX с'ездышкыже мощный, кум миллионан пашазе да креснаньык молодежь организаций лийын толын. С'езд тыгай вопрос - шамычым лончылен: СССР-н международный да внутренний положенийже да комсомолын задачыже-шамыч нерген, ВЛКСМ ЦК-н отчетшо да национально-культурный с т р о и т е л ь с т в ы ш т е ВЛКСМ-н задачыже-шамыч нерген сокодлад, центральный ревизионный комиссийын докладше, КИМ исполкомышто ВЛКСМ делегацийын отчетшо, колхозный строительство да комсомолын ялыште ыштышаш пашаже нерген, йоча-шамыч коклаcе паша нерген.

СССР-н международный да внутренний положенийже да комсомолын задачыже-шамыч нерген с'ездыште Л. М. Каганович пеш чапле доклад ден выступитлен. Каганович йолташын докладше почеш резолюцийыште, к о м с о м о л кок фронтланат непримиримый кучедалмаште—капитализмым реставраторжо-шамыч ден троцкизм вашташ да, тыгак нунын дек примиренчески относитлыше-шамыч вашташ кучедалмаште партийын эн сай да ӱшан отпоржо ыле, кызытат тыгаяк, ончыкыжымат партийын пашаже верч уло вийже ден кучедалаш тӱналеш, манын с'езд ончыктен.

ВЛКСМ ЦК-н отчетшо почеш резолюцийыште с'езд тыге ончыктен: „шушаш жапыште ВЛКСМ-н решающий задачыже-шамыч—комсомолын да беспартийный молодежын чыла энергийже ден вольым вичияш планым ныл ийыште ш у к т ы м а ш к е, СССР-ште социалистический экономикын фундаментшым 1931 ийыште ыштен шуктымашке, пролетариатлан сопротивлятлен шогышо класс тушманын враждебный вийжым йӧршеш пытарымашке мобилизоватлышаш улыт".

СССР-ыште национально-культурный строительствыште ВЛКСМ-н задачыже-шамыч нерген доклад почеш резолюцийыште, нацреспублика ден областьлаште природный поянлыкым кучылтмаш да индустриальный строительство, комсомолын постоянный заботыжо лийшаш улыт, манын с'езд каласен. С'езд, национальный форман да социалистический содержанийан национальный культурым шарымаште, комсомол радамыште национа-

Йошкар-Ола лесозаводын контролержо комсомолка - общественница Сергеева йолташ. Неорганизованный йоча - шамыч коклаште пашам активно ышта.

Фото М. Чуршуковын.

ВКП(б) Историйым келгын тунемаш ямдылалтыт

Шернур район „КИМ“ колхоз пеленсе комсомольский организацийыште ВКП(б) Историйым келгын тунемаш ямдылалтыт. Кызыт тиде материалым лудмаш эртаралтеш. Лудмашке комсомолец-шамыч куанен коштыт.

Семенов Л. С.

* * *

Йошкар - Ола педучилищыште тунемше - шамычат газетыш печеталтше ВКП(б) Историйым куанен вашлийыч.

Училищыште ВКП(б) Историйым тунемаш 9 кружокым организоватлыме. Тушко тунемше-шамыч чыланат коштыт.

— Партий историйым сай тунемын ме кушшо поколенийым коммунистический духеш воспитатлаш тӱҥалына, — маныт педучилищыште тунемше-шамыч.

И. П. Литвин.

ПЕРВИЧНЫЙ ОРГАНИЗАЦИИ-ШАМЫЧЫМ КОНКРЕТНЕ ВУИЛАТАШ

Колхозный молодежын политический активностьшо кӱшкӧ нӧлталтын. Политический кругозоржо кугемын. Молодежь тӱрлӧ вопрос-шамыч ден интересоватла, Марксизм-Ленинизм революционный теорийым, Маркс—Энгельс — Ленин—Сталинын трудшытым тунемаш тырша. Тудо благоустроенный бытыш, культурный развлечений ден канымашке, театр, музыка, спорт дек тырша.

Туге гынат, шуко ВЛКСМ райком-шамыч колхозный молодежын йодмыжым шуктен огыт шого.

Теве юнкор Малинов йолташ тыге воза: „ВЛКСМ Морко райком пашаеҥ-шамыч „Ярча“ колхоз пеленсе комсомольский организацийыште тений ик ганат лийын огытыл. А тиде комсомольский организацийыште паша пеш начар ышталтеш. Политкружок пашам огеш ышге, райкомол пропагандистым пуэн огыл. ВКП(б) Историй лудмашым организоватлыме огыл. Комсомолец - шамыч кумнъл тылзе дене членский взносым тӱлмашышт уке. ВЛКСМ ЦК VI пленумын решенийыштым таче мартенат изучатлен огытыл. Комсомольский погынымаш огеш эртаралт. Несоюзный молодежь дене паша начарын ышталтеш. Тений ийлан лачак ик еҥым гына комсомолыш пуртымо“.

Тыгак „Кӱкш-нур“, „Кожла-нур“, Ульянов лӱмеш, „Вончо“ да моло колхозла пеленсе комсомольский организацийлаштат паша начарын ышталтеш, манын юнкор-шамыч увертарат. Кызыт мартен Морко район кӧргыштӧ 110 комсомольский организаций гыч 20 организацийлаште велэ ВЛКСМ ЦК VI пленумын решенийжым тунемме.

Тидын семынак „Чобык“, Сталин лӱмеш (У-Тор,ял район), „Венера“ (Параньга район), „Йошкар - кече“ (Роҥго район) колхоз пеленсе комсомольский организацийлаште паша нимолан йӧрдымын ышталтеш.

Нине ВЛКСМ райкомшамыч колхозный молодежын политический активностьшо кушмашым кучен шогат. Нуно комсомолец-шамычым интересоватлыше да волноватлыше чыла вопрос-шамычым огыт поддерживатле. ВЛКСМ райком секретарь-шамыч нигӧлан кӱлдымӧ тӱрлӧ заседанийлаште жапым йомдарат, первичный комсомольский организацийыште шагал лийыт. Нуно комсомольский организацийласе пашаеҥ-шамыч дене живой, оперативный вуйлатыме олмеш нунылан тӱрлӧ письменный директив ден указанийым велэ пуэдат. Комсомолец - шамычым огыт колышт.

Райкомол-шамыч комсомольский организаций-шамычым неудовлетворительно вуйлатат, несоюзный молодежь коклаште пашам пеш начар ыштат. Тиде факт-шамыч эше тудым ончыктат, ятыр райкомол-шамыч комсомольский организаций-шамыч деч торленыт да кабинет гыч вуйлатат.

Нине ситыдымаш-шамычым пытарен, оперативный руководствым виянгдыман.

Мих. Толстухин.

Йошкар-Ола кермыч заводын стахановкаже-комсомолка Барабина йолташ.

Фото М. Чуршуковын.

Международный положений дене интересоватлат

Хлебниково МТС пеленсе парткабинетыште тылзе еда кок гана тӱрлӧ теме дене доклад-шамыч эртаралтыт. Пытартыш жапыште международный положений нерген доклад лие. Доклад колышташ 60 наре молодежь-шамыч погыненыт. Нуно кызыт международный положений дене утларак интересоватлат да тыгай докладым адакат эртараш йодыт.

Фавстов М. Г.

Олимпиада эртаралте

ШЕРНУР. Токтамыж ял совет кӧргысӧ колхозник, колхозница да тунемше-шамычын вийышт дене 5 октябрьыште колхозный художественный олимпиада эртаралте. Олимпиадыште „Ужара“ ден „Ага родо“ колхозысо колхоник-шамыч сайын выступатлышт. Нине колхозла гыч сайын выступатлыше-шамыч Макарова А., Глушкова М., Захарова М., Яковлев В., Асланов И. да моло - шамычат районный олимпиадыш колталтыт.

Казанцев Л. И.

МЕМНАН ТРЕБОВАНИЙНА

Ме Ленинский комсомолын самырык члене-шамыч комсомолыш тений августыштыо велэ пурталтын улына. Комсомолыш пуртымеке, заготзерно пеленсе ВЛКСМ комитет ден секретарь Сысоев йолташ мемнам йӧршеш монденыт.

Июль тылзе годсек ме сепараторщицалан пашам ыштена. Паша техникым шинчыдымылан, шуко йӧсланыштна. Мемнан паша нормо шуктылт ок тол ыле. Техникым упорнынак тунеммеке гына, пашам мастер-шамыч семын ышташ тӱҥална. Мемнан пашана, илышна, да тунеммаш на дене комитет интересоватлен огыл.

Шукерте огыл Нелэ Промышленность Калык Комиссар Л. М. Каганович йолташын обращенийжым лончылмеке, мый Маряхина Надя йолташем дене ВЛКСМ-н 20 идалыкше лӱмеш производственный планым утыж дене темен шогаш обязательствым налын улына ыле. Тыгай обязательствымак моло комсомолец-шамычат налыныт. Но заготзерно управляющий Гуляев йолташ ден ВЛКСМ комитет полшен шогымашышт чылтак уке, пашалан условийымат огыт ыште. Садлан ятыр комсомолец обязательствыштым шуктен огыт керт.

Угыч пуртымо комсомолец-шамыч да несоюзный молодежь дене комсомольский комитет нимогай массово-политический пашам ыштымашыже уке. Тугак ӱдыр-шамыч коклаштат паша ок ышталт. Садланак пытартыш жапыште мемнан организаций пеш эркын кушкеш. Политучебо пашам пеш начар шындыме.

Интересно, кузе мемнан комитет секретарь Сысоев йолташ отчетно-выборный погынымаште отчитатлаш тӱҥалеш гын?..

Бахтина Поля ден Маряхина Надя.

листический уклон-шамыч ваштареш кучедалмаште союзын активно участвоватлаш кӱлешым ончыктен.

КИМ исполкомышто ВЛКСМ делегацийын докладше почеш с'ездын резолюцийыштыже советский молодежым интернационально воспитатлыме задаче поснак ончыкталтын. ВЛКСМ да КИМ делегаций союзын интернациональный пашажым пеҥгыдемдымаште пеш кугу инициативым проявитлышаш, манын с'езд ончыктен.

ВЛКСМ-н IX с'ездше колхозный строительство нерген тыге ончыктен: комсомольский организаций-шамычын ялыште ыштышаш эн боевой задачышт—чыла комсомолец - шамычым колхозыш шупшмаш, колхозышто паша производительностьым правильно организоватлышаш да нӧлталшаш верч, колхозный кадр-шамычым ямдылшаш верч кучедалмаш лиеш, манын. Йоча-шамыч коклаште пашам ыштыме нерген доклад почеш, с'езд йоча-шамычым коммунистически воспитатлыме да школ-шамычым политический осно вeш тӱҥ гычак перестроитлыме шотышто конкретный мероприятий-шамычым палемден.

С'езд специальный пунчалже дене ВЛКСМ ЦК-н комсомолын всеобщий тунымашым пашам шефыш налме нерген решенийжым одобритлен да СССР-м кӱчык жапыштак грамотный элыш савыршаш верч чыла комсомольский организаций-шамычлан кучедалаш кӱштен.

Империалист-шамыч Совет Ушем ваштареш военный интервенцийым ямдылымышт дене, элын обороноспособностьым пеҥгыдемдымашке с'езд кугу вниманийым обратитлен. Ворошилов йолташ 18 январьыште с'ездыште выступатлымыже годым Йошкар Армий да флотлан военно-технический кадр-шамычым ямдылымаште комсомолын рольжо путырак кугу, манын ончыктыш.

1931 ий 25 январьыште с'ездын торжественный заседанийыштыже, комсомол Военно-Воздушный Флотым шефыш налын. Тиде заседаниешак РККА-н воздушный вий боец, командир да политработник - шамыч дек, Совет Ушемысе чыла комсомолец-шамыч дек шефский паша нерген обращенийым лукмо.

Владимир Ильич Ленинын колымыжлан VII-ше идалык темме дене с'езд кажне шемер молодежь да чыла комсомолец-шамыч дек обращенийым приниматлен. С'езд молодежым партийын вуйлатымыж почеш решающий кумыщо вичияш планым темышаш верч чарныде кучедалмашке ӱжын.

IX с'езд Сталин йолташлан приветствийым колтен. Приветствий мут денак с'езд великий пролетарский писатель А. М. Горький дек обратитлен. Мемнан элыште социалистический строительствым поддерживатлымыжлан да пашазе классын тушманже-шамычым уничтожитлаш ӱжмыжлан тудо жапыште Алексей Максимовичым ужалалтше буржуазный печать эре сыкрылын. „Тушман ок сдатлалт гын, вожен Алексей Максимович,— тудым уничтожитлат“.

IX с'ездын значенийже кугу. Тудо ял озанлыкын коллективлыме да социализмын чыла фронтлаштыжат кумдан наступатлыме задаче-шамычым определитлен.

Партий ден пашазе класс тиде жапыште комсомол деке путырак кугу вниманийым ойырат. Сталин йолташын участвоватлымыже дене ВКП(б) ЦК комсомолын пашаже нерген ятыр важнейший решений-шамычым приниматлен. 1929 ий февральыште комсомолын черетан задачыже - шамыч да комсомолым партий вуйлатыме задаче - шамыч нерген решений приниматлалтеш, 1929 ий сентябрьыште—комсомолышто политический воспитаний пашам саемдыме нерген, 1930 ий декабрьыште-комсомолын паша ссстояний же нерген, 1931 ий январьыште—колхозный комсомольский ячейке - шамычын пашашт нерген решений-шамычым приниматлыме. Партийын чыла тиде важнейший директивше-шамычым социалистический строительствыште комсомолын рольжым эше чот нӧлталмашке, социализмым ыштыше у, самырык кадр - шамычым ямдылыме да воспитатлымашке виктарыме.

(„Юный Коммунист“ гыч).

183

Йошкар Армийын илышыже

Горький олан ик уремыштыже эн замечательный чапле пӧрт шинча. Тиде Йошкар Армий пӧрт. Йошкар Армий пӧрт №—ский Краснознаменный соединенийысе боец да командир-шамычлан чапле университет лийын шога. Тыште эрак тӱҥалын йӱд мартен паша, тунеммаш, творческий деятельность эртаралтеш. Тиддеч посна красноармеец да командир-шамычлан культурный весела канымаш организоватлыме.

Чапле оборудоватлыме кугу зал. Залыште кино, концерт, постановка эрталтыт. Т и д е пашаште Пушкин лӱмеш оласе опер да балет театр, областысе филармоний да моло театр-шамыч кугу полышым ыштеныт. Нуно эреак культшефский постановкым да спектаклым шындат.

Адак канымын культурно эртарашлан пушкыдо мебель-шамыч дене оборудоватлыме комнат - шамыч улыт. Тыште тӱрлӧ модышшамыч улыт.

Йошкар Армий пӧртын библиотекыште шке книжный фондшо дене оласе кугу библиотеклан ок уступатле. Тыште тӱрлӧ книгам—мировой литературын классикше гыч тӱҥалын общеобразовательный да военно-технический книга-учебник-шамычым муаш лиеш.

Адак чӱчкыдын писатель-шамычын илышышт да нунын произведенийыштым лончылымо лӱмеш вечер эртаралтеш.

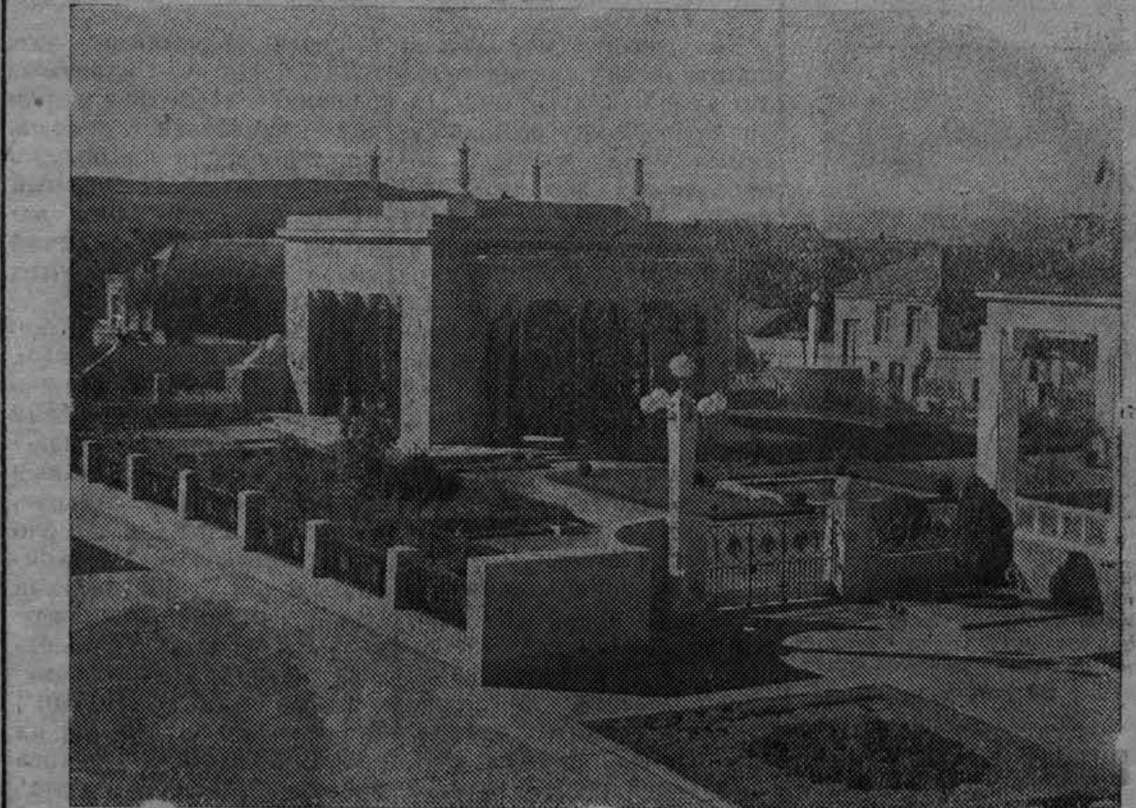
Ятыр комнат-шамычлаште РККА да Военно-Морской Флот героический историйым ончыктымо выставке организоватлыме.

Йошкар Армий пӧрт боец да командир - шамычым политический да общеобразовательный ямдылыме шотышто кугу пашам ышта. Партийно - комсомольский активын посна школ пашам ышта. Тыште ВКП(б) Историйым, СССР Историйым, международный да внутренний положенийым тунемыт. Адак общеобразовательный шинчымашым нӧлталашат сай условийым ыштыме. Кыдалаш школ пашам ышта.

Йошкар Армий пӧрт—тиде сталинский школ. Тиде школ гыч мемнан элын грамотный да культурный ең-шамыч лектыт. Армийыште политико-массовый паша кӱрылтде боевой тунеммаш дене ыштыде ыштылтын. Йошкар Армий боец-шамычым советский патриотизм шӱлышеш воспитатла да калык тушман - шамычым ненавистныйым ышташ тунышта.

Н. Царегородцев.

Советский Союзышто

Советский Союзысо ола-шамыч. Гори олаште (Грузинский ССР) И. В. Сталин йолташын пӧртшӧ-музей лишне павильон ден сквер. Фото Ю. Рышковын (Союзфото).

Колхозница границе пудыртышым кучен

Пограничный колхозышто паша кече пытен. Колхозница Якшигуль Курт вур паша гыч толмекыже каналташ возын. Икмыняр жап гыч тудо пий йӱкым колын. Якшигуль шеклавен кудвечыш лектын песте воктен йымен шогышо еҥым ужын.

— Кӧ тыште?—тудо йодын.

Вашмут фарсидский йылме дене шоктен. Якшигульлан тиде подозрительныйын койын. Нимомат палыдымыла койын да йыштпошкудыжо Шамурад Язмухамедов дек куржын. Пошкудын полшымыжо дене палыдыме еҥым кучымо да заставыш наҥгайме ыле.

Тудо еҥ границым пудыртышо улмаш.

(„Комсомолец Узбекистана" газет гыч).

„ВЛКСМ-лан XX ИЙ"

СССР калык-шамыч московский музееш 20 октябрьыште „ВЛКСМ-лан XX ий" выставке почылтеш. Выставкын кок разделыштыже кугыжан Российыште пашазе ден кресаньык молодежын нелэ илышыже, Великий Октябрьский социалистический революцийыште молодежын активно участвоватлымыже ончыктальт. Пашазе молодежын первой ячейкыжлан выставкын посна раздел посвятитлалтеш. Экспозицийлаште комсомолын гражданский сар фронтлаште кредалме героический эпизод-шамыч ончыкталтыт. Диаграмм-шамыч, фото, художественный полотно „Сталинский Конституций да советский молодежь" разделым иллюстрироватлат.

(„Учительская газета" гыч).

20 ИЯШ КОМСОМОЛКА ПАРОВОЗЫМ ВИКТАРА

Шукерте огыл 20 ияш комсомолка Питерская Лиза паровоз - машинист-шамыч курсым „отлично" тунем пытарен. Сентябрьыште Муром гыч Арзамасыш первой гана товарный поездым наҥгаен. Питерская Лиза поезд коштыктымаште сложный техникым пеш сай шинча. Тудо—Муром депошто первой ӱдыр-машинист.

(„Комсомольская правда" гыч).

БИБЛИОТЕК ПАШАМ САЕМДЕМ

Оршавке районный библиотек тиде жап мартен пашажым пеш начар ыштен. Библиотекыште нимо шотат уке ыле. Лудшо-шамыч дене массовый паша йӧршеш ышталтын огыл.

Пытартыш жапыште Оршанке райбиблиотекын пашаже ятыр саемын. Книга фонд кугу, политический, художественный да тӱрлӧ моло новинке дене темалтын. Лудшо-шамычат шукемыныт. 1937 ийыште 812 лудшо веле ыле гын, кызыт 1935 лудшо шотлалтеш. Нунын кокла гыч самырык рвезе-шамыч Царегородцев ден Смышляев эн активный лудшо - шамыч улыт. Нуно Н. Островскийын „Как закалялась сталь", Катаевын „Я сын трудового народа" да тулеч моло книга-шамычымат, чылаже шӱдӧ утла лудыныт.

Библиотек йыр 21 еҥ дене лудшо активым организоватлыме. Нунын дене библиотек йӱкын лудмаш, беседым эртара да нунын гочак колхозлаште массовый пашам ышта.

Тений лудшо-шамыч дене библиотек конференцийым эртарен. Конференцийыште 350 еҥ участвоватлен. Тиде конференцийыште лудшо - шамыч библиотеклан пашажым саемдаш чапле предложений-шамычым ыштышт да В. Гюгон „Отверженные" произведенийжым лончылышт.

Библиотек пелен пырдыж газет лукмаш, рекомендательный списке да книга выставке эреак ышталтеш. **Е. А. Абрамова.**

Оршанке районный библиотек вуйлатыше.

КАПИТАЛИСТИЧЕСКИЙ ЭЛЛАШТЕ

Чешский социал-демократический партийын кокымшо интернационал гыч лекме нерген решенийже

Прага, 16 октябрь. Чешский социал - демократический партийын Центральный Комитетше кокымшо интернационал гыч лекме нерген решенийым луктын. Решений партийын шкенжын внутренний политикыштыже „кеч могай международный влияний деч тичмашын независимый лияш желатлымыже дене мотивироватлалтеш. 18 октябрьыште расширенный конференций лиеш.Тушто ЦК-н предложенийжым кангашаш тӱҥалыт. ЦК тугак партийын лӱмжым вашталташ предлагатла.

Тиде жапыштак чехословацкий реформистский профоб'единенийын международный профсоюз-шамыч об'единений (Амстердамский интернационал) состав гыч лектын кертшашыже нерген увертаралтеш.

„Ме испанийым пайлаш огына пу"

Испанский правительствын главаже Негрин Барселонышто радио ден речь дене выступатлен. „Испаний,—Негрин заявитлен,—капитуляцийыш огеш кае. Ме пытартыш марте кредалаш тӱҥалына, но Испанийым пайлаш огына пу. Кунам республиканский Испаний шотышто международный права восстановитлалтеш, то икмыняр арня гыч сар пыталтеш да мир восстановитлалтеш".

Отв. редактор— *К. А. ЛЕНСКИЙ.*

ОЛИМПИАДЫЛАН ЯМДЫЛАЛТМАШЫМ КЫЗЫТАК ВИЯҤДЫМАН

Марийский АССР Совнаркомын пунчалже почеш октябрь тылзыште кажне районышто самодеятельный искусствын кушмыжым ончыктышо олимпиаде эртаралтшаш. Туге гынат, республик мучко олимпиадылан ямдылалтмаш пеш начар кая. Морко районышто ямдылалтмашым але тӱҥалынат огытыл. А роно вуйлатыше Павлов „кустовой олимпиаде-шамычым чыла вере эртарен улыт,вашке районный олимпиадым эртараш тӱҥалына" манын СНК пеленсе искусство управленийышке шояк сведенийым пуэн. Тыгак Йоласал, Звенигово, Юрин, Кужеҥер районлаштат олимпиадылан йӧршеш огыт ямдылалт. Районысо политпросвет инспектор дене вуйлатыше шамыч, тиде важне пашашке партийн вошт велэ ончат.

ВЛКСМ Обкомын олимпиаде эртарыме нерген посна решенийже уло. Туге гынат, райкомол-шамыч тиде пашашке комсомольский активым мобилизоватлен огытыл. **Сорокин.**

ТӦРЛАТЫМАШ

1938 ий 18 октябрьыште лекше „Рвезе Коммунист" газетын первой страницаш печетлыме снимкын подписыштыже „пурла гыч шолашке" манын возымым „шола гыч пурлашке" манын лудман.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—824. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.